

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de regeling inzake maaltijdcheques voor de personeelsleden overgeheveld in het kader van de 5de en 6de staathervorming, de verhoging van het aantal maanden mantelzorgverlof per zorgbehoevende en andere bepalingen
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Met dit besluit brengt de Vlaamse Regering het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 (hierna: VPS) in overeenstemming met de arresten van de Raad van State omtrent de maaltijdcheques voor de personeelsleden die werden overgeheveld in het kader van de staathervorming. Voorts past de Vlaamse Regering de opnamemodaliteiten inzake mantelzorgverlof aan en brengt ze enkele technische wijzigingen aan het VPS aan.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kancelarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Beleidsveld: Interne Dienstverlening van de Vlaamse overheid, met uitzondering van facility en ICT

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/508 van 21 december 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

2.A.1. Arresten Raad van State: maaltijdcheque regeling personeelsleden overgeheveld in het kader van de staatshervorming

Met haar arresten van 26 oktober 2021 vernietigde de Raad van State :

- artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft diverse bepalingen in het raam van de overheveling vanaf 1 januari 2015 van personeelsleden van de federale overheid naar de Vlaamse overheid naar aanleiding van een staatshervorming;
- artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de overheveling vanaf 1 januari 2019 van personeelsleden van de federale overheid naar de Vlaamse overheid naar aanleiding van een staatshervorming.

Voorname artikelen voerden een specifieke regeling inzake maaltijdcheques in voor de in het kader van de staatshervorming overgeheveld personeelsleden. Deze personeelsleden ontvingen vanaf 1 oktober 2019 maaltijdcheques met een nominale waarde van 4 euro in plaats van 7 euro.

Voor de personeelsleden overgeheveld in de periode 1/1/2015 - 31/12/2018 kwam deze regeling in een nieuw artikel VII 194bis. Dit artikel is ingevoegd bij artikel 9 van bovenvermeld besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019, met 1 oktober 2019 als datum van inwerkingtreding.

Voor de op 1 januari 2019 overgeheveld personeelsleden van Spelen en Weddenschappen en het RIZIV schreef de Vlaamse Regering dezelfde regeling in het nieuwe artikel VII 217 in (ingevoegd bij artikel 3 van bovenvermeld besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019).

De Raad van State stelt in haar arresten dat voornoemde maaltijdchequeregeling problematisch is in het licht van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, ondanks het feit dat beide categorieën – overgeheveld en niet-overgeheveld personeelsleden – objectief van elkaar te onderscheiden zijn en ondanks de autonome bevoegdheid van de Vlaamse Regering om voor haar eigen personeelsleden een eigen statuut met een regeling inzake verloning en sociale voordelen uit te vaardigen.

Het al dan niet overgeheveld zijn vanuit de federale overheid kan echter niet gelden als uitsluitingscriterium voor de maaltijdcheques. Dit zou er immers kunnen toe leiden dat in dezelfde diensten overgeheveld personeelsleden hetzelfde werk doen als niet-overgeheveld Vlaamse personeelsleden maar een lager totaal voordelenpakket krijgen. Dit ondanks het feit dat beide groepen personeelsleden zich in een vergelijkbare situatie bevinden. Het gehanteerde onderscheidingscriterium leidt aldus volgens de Raad van State tot een ongerechtvaardigd verschil in behandeling tussen personeelsleden die hetzelfde werk verrichten.

Aangezien de Raad van State de voormelde artikelen vernietigde, is een verwijdering uit het Vlaams personeelsstatuut noodzakelijk.

Gelet op de vernietiging van de betreffende artikelen, waarbij deze geacht worden nooit te hebben bestaan, stel ik voor om dit dossier zowel wat de toekomst als wat het verleden betreft aan te pakken.

- voor de toekomst zullen de in de periode 1/1/2015 – 31/12/2018 en de op 1/1/2019 overgeheveld personeelsleden, maaltijdcheques met een nominale waarde van 7 euro ontvangen.

- voor het verleden zal de situatie door middel van een vergoeding en/of toelage worden geregulariseerd:
 - o voor de personeelsleden overgeheveld in de periode van 1/1/2015 – 31/12/2018: regularisatie van de periode van 1 oktober 2019 tot heden;
 - o voor de personeelsleden overgeheveld van Spelen en Weddenschappen en het RIZIV op 1/1/2019: regularisatie van de periode van 1 januari 2019 tot heden.

Sommige betrokken personeelsleden ontvingen in het verleden een maaltijdvergoeding. RSZ-matig is een cumulatie van maaltijdvergoedingen en maaltijdcheques niet mogelijk. Daardoor heeft de toekenning van de retroactieve vergoeding en toelage een correctie op de inhouding van de werkgeversbijdrage voor gevolg. Dit betekent voor de betrokken personeelsleden dat zij het teveel aan verkregen maaltijdvergoedingen moeten terugbetalen aan de overheid.

2.A.2. mantelzorgverlof

Het huidige artikel X 38bis VPS bepaalt dat personeelsleden mantelzorgverlof kunnen opnemen om voor een zorgbehoevende persoon te zorgen.

Een personeelslid heeft per hulpbehoevende het recht om de loopbaan ofwel gedurende maximaal één maand voltijds, ofwel gedurende maximaal twee maanden aaneensluitend deeltijds (1/2 of 1/5) te verminderen.

Als gevolg van het koninklijk besluit van 20 juli 2021 houdende uitvoering van artikel 100ter, §3, tweede lid, van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen kan een erkende mantelzorger ondertussen gedurende drie maanden voor dezelfde zorgbehoevende een uitkering bij een voltijdse onderbreking van de loopbaan via mantelzorgverlof krijgen. In geval van een vermindering van de arbeidsprestaties kan een erkende mantelzorger voor dezelfde zorgbehoevende gedurende zes maanden een uitkering krijgen in het kader van mantelzorgverlof. Het wettelijke vooropgestelde maximum gedurende de loopbaan blijft wel behouden. Het verlof voor mantelzorg over de gehele beroepsloopbaan van de werknemer blijft zes maanden volledige schorsing (of twaalf maanden vermindering van de arbeidsprestaties).

Het belang van die uitbreiding kan niet genoeg beklemtoond worden. Mantelzorgers zijn immers van onschatbare waarde en de zorg die zij bieden stelt heel wat mensen in staat om zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te blijven wonen. Door het voormelde koninklijk besluit krijgen mantelzorgers meer tijd, vrijheid en flexibiliteit voor het opnemen van de zorg.

Gelet op het belang van deze mantelzorgers voor onze samenleving, stel ik voor deze verruiming van de opnamemodaliteiten voor mantelzorg ook van toepassing te verklaren op de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid. Deze aanpassing treedt in werking na wijziging van het VPS en na akkoord van de federale ministerraad (overeenkomstig artikel 3 van het koninklijk besluit van 7 mei 1999 betreffende de onderbreking van de loopbaan).

2.A.3. Omzetting Vlaams zorgkrediet en federaal zorgverlof bij verlies van onderbrekingsuitkeringen

Aan zowel het Vlaams zorgkrediet, als de vier federale zorgverloven zijn onderbrekingsuitkeringen verbonden. De opname van deze verloven zonder onderbrekingsuitkeringen is, behoudens enkele wettelijke uitzonderingen, niet mogelijk. Gelet hierop bepalen de huidige artikelen X 31 en X 39 VPS dat het verlies van de onderbrekingsuitkeringen automatisch leidt tot een retroactieve omzetting van het zorgkrediet of federaal zorgverlof naar non-activiteit.

In praktijk merken mijn diensten op dat het verlies van de onderbrekingsuitkeringen vaak het gevolg is van kleine nalatigheden of onzorgvuldigheden in hoofde van het personeelslid. Zonder dat kwade wil aan de basis ligt. Hiermee rekening houdend en rekening houdend met de gevolgen van

de omzetting naar non-activiteit (o.a. impact op loopbaan en pensioen) stel ik een wijziging van de huidige regeling voor.

Het lijnmanagement krijgt de bevoegdheid om bij verlies van onderbrekingsuitkeringen het federaal zorgverlof of Vlaams zorgkrediet retroactief om te zetten naar een ander verlof dat ofwel een voltijdse onbetaalde onderbreking ofwel een vermindering van de arbeidsprestaties tot doel heeft. Deze maatregel is een uitzonderlijke maatregel.

Het blijft de verantwoordelijkheid van het individuele personeelslid om zijn uitkeringen op een correcte manier aan te vragen. Ook de HR-medewerkers binnen de entiteiten dienen de personeelsleden hierop te wijzen.

Gaat de lijnmanager niet akkoord met de omzetting naar een ander verlof dan is er alsnog een gelijkstelling van de afwezigheid met non-activiteit.

2.A.4. Overige bepalingen

De overige bepalingen zijn van technische aard en brengen geen inhoudelijke wijzigingen aan de gewijzigde artikelen aan.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

3.A.1. Maaltijdchequeregeling

De vernietiging heeft als gevolg dat er een regularisatie voor het verleden zal moeten gebeuren. De budgettaire impact van deze regularisatie voor de 1479 personeelsleden met in totaal 463.324 maaltijdcheques voor de periode van 1/1/2019 tot 30/9/2021, wordt geraamd op circa 2,86 miljoen euro. Voor de periode van 1 oktober 2021 tot 31 december 2021 wordt deze last geraamd op 0,17 miljoen euro, zodat de totale kost geraamd wordt op 3,03 miljoen euro.

Van deze kost moet de terugvordering van het teveel betaalde bedrag aan maaltijdvergoedingen nog in mindering gebracht worden. De raming van deze minkost is nog lopende.

De regularisatie voor het verleden zal worden aangerekend op de budgetten van de respectievelijke entiteiten van tewerkstelling van die 1479 personeelsleden op 17 december 2021.

3.A.2. mantelzorgverlof

De modaliteiten om mantelzorg op te nemen worden aangepast, maar er verandert niets aan het maximum aantal maanden dat kan worden opgenomen per personeelslid. Er is dus geen budgettaire impact. De uitbetaling van onderbrekingsuitkeringen is een kost die het federale niveau op zich neemt.

3.A.3. De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 13 januari 2022.

De replieken op de opmerkingen van Inspectie Financiën zijn de volgende:

- 1) *Hoe gaat de toekenning van deze extra toelagen worden geformaliseerd? Wordt nog een apart besluit ingediend?*

Voor toekenning van de toelage doen mijn diensten beroep op het bestaande artikel VII 40quater VPS. Het gaat om een vervangende toelage wegens het niet ontvangen van een maaltijdcheques binnen de door de RSZ-voorgeschreven termijn. Een apart besluit is niet nodig.

- 2) *De kost van de toelage voor de periode vanaf 1 januari 2019 wordt geraamd op ongeveer 2,86 miljoen euro (1.479 personeelskost met in totaal 463.324 maaltijdcheques, een specifieke berekening werd niet toegevoegd). De reële kost zal nog hoger zijn aangezien bovenvermelde raming volgens de nota aan de Vlaamse Regering betrekking heeft op de periode van 1/1/2019 tot 30/9/2021.*
Is er ook geen recurrente kost aangezien de betrokken personeelsleden maaltijdcheques gaan ontvangen met een nominale waarde van 7 euro i.p.v. 4 euro? De IF wijst er wel op dat in bovenvermeld besluit van de Vlaamse Regering was voorzien dat van zodra een personeelslid een personeelsbeweging maakt door bevordering of mobiliteit het personeelslid wel recht heeft op maaltijdcheques met een nominale waarde van 7 euro. Een raming is niet toegevoegd

De raming van de budgettaire last voor de periode van 1 januari 2019 tot 30 september 2021 bedraagt 2,86 miljoen euro (voor in totaal 463.324 maaltijdcheques). Voor de periode van 1 oktober 2021 tot 31 december 2021 komt de raming neer op 0,17 miljoen euro. De totale raming bedraagt 3,03 miljoen euro.

Vanaf 1 januari 2022 ontvangen alle betrokken personeelsleden maaltijdcheques met een nominale waarde van 7 euro (in plaats van 4 euro). De recurrente kost van deze verhoging bedraagt op jaarbasis circa 0,7 miljoen euro (voor 1463 personeelsleden). Aangezien er voor de budgettering uitgegaan wordt van het aantal maaltijdcheques aan 4 euro in de periode 1/1/2019 – 30/9/2021, zijn de maaltijdcheques die reeds in die periode verhoogd werden naar 7 euro buiten beschouwing gelaten. Een raming van het aantal betrokkenen of maaltijdcheques is in dit verband dan ook van geen nut.

- 3) *De regularisatie voor het verleden zal worden aangerekend op de budgetten van de respectievelijke entiteiten van tewerkstelling van die 1.479 personeelsleden op de datum dat de Vlaamse Regering akte nam van de mededeling betreffende de 'wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 Arresten Raad van State – maaltijdcheques voor overgehevelden in het kader van een staatshervorming', zijnde 17 december 2021. Moet de IF hieruit begrijpen dat minstens een deel van de regularisatie reeds aangerekend is op de budgetten van 2021 van de respectievelijke entiteiten? Hoeveel in dat geval reeds is aangerekend per betrokken entiteit en hoeveel nog moet worden aangerekend gelet op de hogere kost dan bovenvermelde raming is niet duidelijk.*

De regularisatie voor het verleden zal worden aangerekend op de budgetten 2022 van de respectievelijke entiteiten waar de betrokken personeelsleden op 1 januari 2022 tewerkgesteld waren.

3.A.4. Het Begrotingsakkoord werd aangevraagd op 10 februari 2022.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand Voor de weerslag op het personeelsbudget verwijst ik naar punt 3.A.1.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na principiële goedkeuring van het ontwerpbesluit starten de onderhandelingen met de vakorganisaties in het Sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Gewest. Vervolgens leg ik het dossier voor advies voor aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaand ontwerpbesluit tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut, wat betreft de regeling inzake maaltijdcheques voor de personeelsleden overgeheveld in het kader van de 5de en 6de staatshervorming, de verhoging van het aantal maanden mantelzorgverlof per zorgbehoevende en andere bepalingen;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen:
 - te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken het voormelde ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap - Vlaams Gewest;
 - te machtigen om te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
 - te gelasten om over het onder punt 1° vermelde ontwerpbesluit het advies in te winnen van de Raad van State, binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, op voorwaarde dat de in punt 2° bedoelde onderhandelingen geen aanleiding geven tot wijziging van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen

Bart SOMERS

Bijlagen:

- ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut, wat betreft de regeling inzake maaltijdcheques voor de personeelsleden overgeheveld in het kader van de 5de en 6de staatshervorming, de verhoging van het aantal maanden mantelzorgverlof per zorgbehoevende en andere bepalingen;
- artikelsgewijze bespreking;
- advies van de Inspectie van Financiën van 13 januari 2022.;